

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 3Obdo/69/2017
Identifikačné číslo spisu: 1105226233
Dátum vydania rozhodnutia: 05.03.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Ľubomíra Kúdelová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:1105226233.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: B. X., nar. XX. M. XXXX, bytom N., zastúpeného advokátskou kanceláriou AENEA Legal s.r.o., so sídlom Jozefská 3, 811 06 Bratislava, IČO: 35 951 125, proti žalovanému: KOOPERATIVA poisťovňa, a.s. Vienna Insurance Group, so sídlom Štefanovičova 4, 816 23 Bratislava, IČO: 00 585 441, o zaplatenie 5 572,64 eur s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 30Cb/100/2006, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 11. mája 2017, č. k. 4Cob/6/2015-160, takto

rozhodol:

- I. Dovolanie o d m i e t a .
- II. Žalovaný m á voči žalobcovi n á r o k na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava I (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom z 25. septembra 2014, č. k. 30Cb/100/2006-133 žalobu žalobcu zamietol a uložil žalobcovi povinnosť zaplatiť žalovanému náhradu trov konania vo výške 278,- eur.

1.1. V odôvodnení rozhodnutia súd prvej inštancie uviedol, že žalobca (pôvodne ako žalobca 2/) si spoločne s pôvodným žalobcom 1/ uplatnil nárok na zaplatenie sumy 5 572,64 eur na tom základe, že pôvodný žalobca 1/ ako vlastník osobného motorového vozidla uzatvoril so žalobcom (pôvodným žalobcom 2/) nájomnú zmluvu s tým, že so žalovaným ako poisťovňou zmluvné havarijné poistenie na osobné motorové vozidlo, ktoré bolo následne ukradnuté. Žalobca a pôvodný žalobca 1/ boli toho názoru, že žalovaný nesprávne vypočítal výšku hodnoty motorového vozidla a tiež považovali za nedôvodné krátenie poistného plnenia žalovaným.

1.2. Súd prvej inštancie skonštatoval, že žalobca od podania žaloby (a ani na následnú výzvu súdu) v konaní nepredložil poistnú zmluvu č. 6503975464, z ktorej odvodzoval svoj nárok. Na pojednávaní uskutočnenom dňa 25. septembra 2014 žalobca do spisu založil iba poistnú zmluvu č. 53 - 1286440-3 z 31. októbra 2001 uzavretú medzi pôvodným žalobcom 1/ a žalovaným.

1.3. Osobitne súd prvej inštancie uviedol, že každého z účastníkov sporového konania zaťažuje dôkazné bremeno, a teda povinnosť preukázať svoje tvrdenia v zmysle § 120 ods. 1 O. s. p., pričom na základe listinných dôkazov dospel k záveru, že žalobca nie je aktívne legitimovaným subjektom. Na uvedenom závere nič nemení ani skutočnosť, že okresný súd uznesením pripustil zmenu na strane žalobcu tak, že z

konania vystúpil pôvodný žalobca 1/ a na jeho miesto vstúpil žalobca (pôvodný žalobca 2/).

2. O odvolaní žalobcu rozhodol Krajský súd v Bratislave (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom z 11. mája 2017, č. k. 4Cob/6/2015-160 tak, že rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil a žalovanému nepriznal právo na náhradu trov odvolacieho konania.

2.1. Odvolací súd skonštatoval, že pri rozhodovaní o zmene podľa § 92 ods. 2 a 3 O. s. p. súd návrhu vyhovie vtedy, ak bude preukázané, že nastala právna skutočnosť, s ktorou právne predpisy spájajú prevod alebo prechod práv alebo povinností na iného, že táto skutočnosť sa týka práv alebo povinností, o ktoré v konaní ide, a že táto právna skutočnosť nastala po začatí konania. Otázkou, či tvrdené právo, ktoré malo byť prevedené alebo malo prejsť na iného, tu naozaj je alebo či skutočne bolo prevedené, sa súd nezaoberá, lebo sa týka už posúdenia veci samej, ku ktorému sa vyjadruje len v rozhodnutí o veci samej.

2.2. Odvolací súd poukázal na dohodu o postúpení práv z poistnej zmluvy z 1. júna 2012, z ktorej vyplýva, že pôvodný žalobca 1/ postúpil na žalobcu všetky práva a nároky z poistnej zmluvy č. 6503975464, na základe zmluvy o prenájme veci č. 116018, na základe poistnej udalosti č. 9505913690. Uvedenú poistnú zmluvu uzatvoril so žalovaným žalobca (pôvodný žalobca 2/) a nie pôvodný žalobca 1/. Okresný súd pritom podľa odvolacieho súdu postupoval správne, keď nepripustil návrh na doplnenie dokazovania na pojednávaní uskutočnenom dňa 25. septembra 2014 ohľadne poistnej zmluvy č. 6503975464. Od podania žaloby mal žalobca, ktorého zaťažuje dôkazné bremeno, dostatok času na predloženie predmetnej poistnej zmluvy.

2.3. Záverom odvolací súd uviedol, že z obsahu spisu vyplýva, že boli uzatvorené dve poistné zmluvy, zmluva č. 53-1286440-3 uzatvorená medzi pôvodným žalobcom 1/ a žalovaným a zmluva č. 6503975464 uzatvorená medzi žalobcom a žalovaným. Na poistnú zmluvu č. 53-1286440-3 sa odvolávala aj leasingová zmluva č. 116018, z ktorej vyplýva, že prenajímateľ (pôvodný žalobca 1/) zabezpečí poistenie motorového vozidla, čo poistnou zmluvou č. 53-1286440-3 aj uskutočnil. Iba z tejto zmluvy mohol pôvodný žalobca 1/ postúpiť na žalobcu svoje práva a nároky. Dohoda o postúpení pohľadávky sa však týkala poistnej zmluvy č. 6503975464. Pôvodný žalobca 1/ teda na žalobcu nepostúpil svoje práva vyplývajúce z poistnej zmluvy č. 53-1286440-3, z ktorej mu vznikol na poistné poistenie proti žalovanému, preto žalobca zo zmluvy č. 53-1286440-3 nenadobudol žiadne práva a neprešla na neho aktívna legitímácia v prejednávanej veci, pokiaľ ide o nárok uplatnený pôvodným žalobcom 1/. Keďže žalobca nepredložil ani zmluvu č. 6503975464, nie je možné posúdiť ani jeho prípadnú aktívnu legitímáciu vo vzťahu k ním pôvodne uplatnenému nároku.

3. Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podal dňa 28. augusta 2017 dovolanie žalobca, ktorým navrhol, aby dovolací súd napadnutý rozsudok odvolacieho súdu, zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Prípustnosť dovolania je podľa žalobcu daná podľa ustanovenia § 420 písm. f/ C. s. p.

3.1. Dovolateľ uviedol, že sa nestotožňuje s tvrdením odvolacieho súdu o tom, že z poistnej zmluvy č. 53-1286440-3 nenadobudol od pôvodného žalobcu 1/ žiadne práva a že na neho neprešla aktívna legitímácia v prejednávanej veci. Dohoda o postúpení práv obsahuje vymedzenie subjektov, medzi ktorými bola poistná zmluva uzatvorená, vymedzenie subjektov, medzi ktorými bola uzatvorená leasingová zmluva, číslo poistnej udalosti, všeobecnú hodnotu motorového vozidla, výšku spoluúčasti, výšku poistného plnenia, výšku hodnoty určenej znaleckou expertízou, výšku plnenia, ktoré mal žalovaný ešte doplatiť a vymedzenie postupu práv a nárokov týkajúcich sa poistného plnenia z poistnej udalosti s uvedením jej čísla, vrátane výšky plnenia. Z dohody je tak nepochybné, že ide o postúpenie práv a nárokov z poistnej zmluvy č. 53-1286440-3. Vzhľadom k uvedenému, nie je správny záver odvolacieho súdu o tom, že pôvodný žalobca 1/ na žalobcu nepostúpil svoje práva vyplývajúce z poistnej zmluvy č. 53-1286440-3, z ktorej mu vznikol na poistné poistenie proti žalovanému, preto žalobca zo zmluvy č. 53-1286440-3 nenadobudol žiadne práva a neprešla na neho aktívna legitímácia v prejednávanej veci.

3.2. Podľa žalobcu k odňatiu možnosti konať pred súdom malo dôjsť aj tým, že súd prvej inštancie po právoplatnom rozhodnutí o zmene žalobcu akceptujúc dohodu následne žalobu zamietol pre nedostatok aktívnej vecnej legitímácie.

3.3. Dovolateľ namietal aj tú skutočnosť, že ak súdy mali za to, že nie je aktívne legitimovaný, nevysporiadali sa žiadnym spôsobom s postavením pôvodného žalobcu 1/ a s jeho nárokom. Ak dospel

odvolací súd k záveru, že dohodou neprešli práva a povinnosti z pôvodného žalobcu 1/ na terajšieho žalobcu, aktívne legitimovaný ostal pôvodný žalobca 1/, s ktorým sa malo v konaní ďalej konať. Súd prvej inštancie odňal možnosť konať pred súdom jednak pôvodnému žalobcovi 1/ tým, že svojim rozhodnutím pripustil, aby z konania vystúpil a na jeho miesto do konania vstúpil žalobca, a zároveň aj žalobcovi tým, keď dospel k záveru, že nie je vo veci aktívne vecne legitimovaný. Odvolací súd odňal možnosť konať pred súdom taktiež pôvodnému žalobcovi 1/, ako aj žalobcovi, keď rozsudok okresného súdu ako vecne správny potvrdil.

4. Žalovaný vo vyjadrení zo dňa 10. októbra 2017 k dovolaniu žalobcu navrhol dovolanie odmietnuť, nakoľko smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné. Vo vyjadrení odkázal na iné rozhodnutie najvyššieho súdu v nadväznosti na tvrdenie o existencii vady zmätočnosti (3Cdo/97/2017). Zastáva názor, že dovolateľ má výhrady najmä proti právnomu posúdeniu veci, nesúhlasí s názorom súdu o nedostatku aktívnej vecnej legitimácie v konaní, teda jeho súhlas nie je procesného charakteru. Ďalej uviedol, že otázka vecnej legitimácie strany sporu je z hľadiska prípustnosti dovolania irelevantná (R 93/1993). Uviedol, že právnym posúdením veci sa účastníkovi neznemožňuje realizácia jeho procesných oprávnení (R 54/2012, 1Cdo/62/2010, 2Cdo/97/2010, 3Cdo/53/2011, 4Cdo/68/2011, 5Cdo/44/2011, 6Cdo/41/2011, 7Cdo/26/2010, 8Cdo/170/2014, 3Cdo/118/2017). Žalovaný vyslovil, že rozhodnutie je vo výroku správne a zároveň uviedol, že ani prípadná (žalobcom tvrdená) vecná nesprávnosť rozhodnutia nespôsobuje zmätočnosť rozhodnutia (R 24/2017).

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“), ako súd dovolací [§ 35 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej aj „C. s. p.“)], po zistení, že dovolanie podal včas žalobca, v neprospech ktorého bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 C. s. p.), zastúpený advokátom (§ 429 ods. 1 C. s. p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 C. s. p.) dospel k záveru, že tento mimoriadny opravný prostriedok žalobcu treba odmietnuť.

6. Na stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 C. s. p.) dovolací súd uvádza, že dovolanie nepredstavuje univerzálny opravný prostriedok, ktorým je možné napadnúť akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu a neslúži na odstránenie akýkoľvek pochybení, ktorých sa podľa názoru strany mal dopustiť odvolací súd (prípadne aj súd prvej inštancie). Dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu a z akýkoľvek dôvodov. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Zaručuje sa len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť o veci samej, vrátane dovolacieho konania. Otázka posúdenia, či sú, alebo nie sú splnené podmienky pre uskutočnenie dovolacieho konania, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu.

7. Dovolateľ prípustnosť podaného dovolania vyvodzoval z ustanovenia § 420 písm. f/ C. s. p. Pre naplnenie prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f/ C. s. p. je nevyhnutné kumulatívne splnenie troch zákonných znakov, ktorými sú: 1/ nesprávny procesný postup súdu, 2/ tento nesprávny procesný postup znemožnil strane sporu realizovať jej patriace procesné práva a zároveň 3/ intenzita tohto zásahu dosahovala takú mieru, že došlo k porušeniu práva a spravodlivý proces.

7.1. Pod pojmom nesprávny procesný postup súdu je potrebné rozumieť taký postup súdu v konaní, ktorý je v rozpore so zákonom.

7.2. Aby bola daná prípustnosť dovolania, musí súd svojim nesprávnym procesným postupom znemožniť strane sporu realizovať jej patriace procesné práva, ktoré jej priznáva zákon. Medzi tieto procesné práva patria v zmysle judikatúry najvyššieho súdu, napr. právo vykonávať procesné úkony vo formách stanovených zákonom, právo nazeráť do spisu a robiť si z neho výpisy, právo vyjadriť sa k návrhom na dôkazy a k všetkým vykonaným dôkazom, právo byť predvolaný na súdne pojednávanie, právo strany konať pred súdom v materinskom jazyku, alebo v jazyku, ktorému rozumie, právo na to, aby bol rozsudok strane doručený do vlastných rúk. Naopak medzi tieto práva nepatrí právo strany sporu na to, aby súd akceptoval jej procesné návrhy, aby súd rozhodol v súlade s predstavami strany sporu, alebo aby súd odôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv strany sporu.

7.3. Pre prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f/ C. s. p., musí intenzita zásahu do procesných

práv strany sporu v dôsledku nesprávneho procesného súdu dosahovať mieru porušenia práva na spravodlivý proces. Základné právo na súdnu ochranu a právo na spravodlivé súdne konanie sú zásadne „výsledkové“, to znamená, že im musí zodpovedať proces ako celok, a skutočnosť, či napadnuté konanie ako celok bude spravodlivé, závisí v danej veci od pokračujúceho konania a rozhodnutia všeobecných súdov.

8. Dovolanie prípustné podľa § 420 C. s. p. možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 C. s. p.). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 C. s. p.). Ak dovolateľ takto nepostupuje, dovolacie dôvody nie sú vymedzené spôsobom uvedeným v § 431 až § 435.

8.1. Ak v dovolaní nie je jednoznačne uvedené, v čom konkrétne spočíva dovolateľom tvrdená vada zmätočnosti, dovolací súd na rozdiel od právnej úpravy účinnnej do 30. júna 2016 nie je oprávnený nahrádzať pasivitu dovolateľa, resp. nahrádzať úkony, ktoré bol povinný uskutočniť jeho právny zástupca ako osoba znalá práva a hľadať v texte dovolania, prípadne v predloženom spise, čo by prípadne mohlo predstavovať vadu zmätočnosti podľa ustanovenia § 420 C. s. p. (rovnako aj uznesenie najvyššieho súdu z 24. augusta 2017, sp. zn. 3Obdo/19/2017).

8.2. Dovolací dôvod je vymedzený v súlade s ustanovením § 431 ods. 2 C. s. p. iba v tom prípade, ak dovolateľ v dovolaní výslovne uvedie, akým konkrétne špecifikovaným procesným postupom, ktorý považuje dovolateľ za nesprávny, mu odvolací súd (prípadne aj súd prvej inštancie) znemožnil uskutočňovať jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, pričom je nevyhnutné, aby dovolateľ špecifikoval, aké konkrétne jemu patriace procesné práva mu odvolací súd (prípadne aj súd prvej inštancie) svojim nesprávnym procesným postupom znemožnil uskutočňovať.

8.3. Pokiaľ dovolateľ v zásade v celom texte dovolania spochybňoval iba nesprávnosť záverov odvolacieho súdu (ako aj súdu prvej inštancie) o nedostatku jeho aktívnej vecnej legitímácie, neodôvodnil ním tvrdený dovolací dôvod v súlade s ustanovením § 431 ods. 2 C. s. p. Otázka vecnej legitímácie (aktívnej alebo pasívnej), prípadne otázka nedostatku vecnej legitímácie po tom, ako bola právoplatným rozhodnutím súdu pripustená zmena žalobcu, je totiž otázkou právnou, čo znamená, že sa týka právneho posúdenia veci súdmi nižšej inštancie a nie ich „nesprávneho procesného postupu“. Dovolateľ tak v dovolaní takmer výlučne namieta nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom (resp. aj súdom prvej inštancie). Nesprávne právne posúdenie predstavuje v zmysle § 432 ods. 1 a 2 C. s. p. relevantný spôsob vymedzenia dovolania prípustného podľa ustanovenia § 421 C. s. p., nesprávnym právnym posúdením veci však nemožno odôvodniť dovolanie prípustné podľa § 420 C. s. p. Nesprávne právne posúdenie nezakladá vadu zmätočnosti (k tomu viď R 24/2017). Prípadne aj ak by súd vec nesprávne právne posúdil, tak tým neznemožňuje strane sporu realizáciu žiadnych jej patriacich procesných práv. Z tohto dôvodu dovolací súd konštatuje, že dovolací dôvod nie je odôvodnený v súlade s ustanovením § 431 ods. 2 C. s. p. (rovnako aj uznesenia najvyššieho súdu zo 4. októbra 2017, sp. zn. 3Obdo/50/2017 a zo 7. decembra 2017, sp. zn. 3Obdo/40/2017).

9. V dovolaní okrem vyššie uvedeného nesprávneho právneho posúdenia veci (viď bod 8.3. vyššie) žalobca namieta, že konajúce súdy odňali možnosť konať pred súdom pôvodnému žalobcovi 1/ tým, že pripustili zmenu na strane žalobcu napriek tomu, že pôvodný žalobca 1/ bol aktívne vecne legitimovaný. K tejto námietke dovolací súd len stručne poukazuje na znenie ustanovenia § 420 písm. f/ C. s. p., že v dovolaní môže strana sporu namietať ba znemožnenie realizácie jej patriacich procesných práv nesprávnym procesným postupom súdu a nie prípadné znemožnenie realizácie práv niekoho iného (napr. subjektu, ktorý v čase rozhodovania súdov nižšej inštancie vo veci už nebol v postavení strany sporu). Dovolateľ pritom vo vzťahu k svojmu procesnému postaveniu v konaní na základe rozhodnutia o zmene na strane žalobcu ako právneho nástupcu pôvodného žalobcu 1/ prípadný nesprávny procesný postup súdu prvej inštancie v dovolaní (a predtým ani v odvolaní proti rozsudku okresného súdu) nenamieta.

10. Na základe uvedeného dospel dovolací súd k záveru, že dovolateľom tvrdený dovolací dôvod podľa § 431 ods. 1 C. s. p. (namietaná vada zmätočnosti podľa § 420 písm. f/ C. s. p.) nebol vymedzený v súlade s ustanovením § 431 ods. 2 C. s. p. Preto najvyšší súd dovolanie žalobcu odmietol podľa ustanovenia § 447 písm. f/ C. s. p.

11. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 druhá veta C. s. p.).

12. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.